

V. 7 de anker
Spurv i Tranedans

XIV

117569

24/2
1.6/2
Feidig
21.8.86

Det er en kjent sak at forholdet mellom de grupper her heime som arbeider mot nyordningen og den rømte regjeringen i London ikke er det beste. Det er ikke bare ^{den} såkallte "heimefronten" ~~som~~ er splittet i enkelte fraksjoner med de mest forskjellige oppfatninger, men forholdet mellom disse fraksjoner og exil-regjeringen Nygaardsvold er av den art at man -for å få et riktig bilde av situasjonen - er nødt til å redusere exil-regjeringen til en alminnelig gruppe blant de andre motstandere. De her heime som gjør krav på benevnelsen "heimefronten", er en relativt borgerlig preget motstandsgruppe som etterhånden har forsøkt å ta ledelsen av motstanden i sin egen hånd, og som gjentagne ganger i sine illegale henvendelser til publikum ikke bare har tatt avstand fra regjeringen i London, men også har erklært at denne regjering ikke lenger kan sies å representere norske interesser fordi den er for sterkt bundet av den engelske politikk som følge av Englands allianse med Sovjet.

"Den nasjonale heimefronten", sies det således i en ~~illegalt~~ avis, "er derfor henvist til å stole på seg selv."

At exil-regjeringen i London ikke skulde ha noen suverene myndighet lenger, men være havnet i et avhengighetsforhold til andre, hevdes også av den motsatte fløy på motstandsfronten. Kommunistene vil nemlig heller ikke ha noe med regjeringen Nygaardsvold å gjøre. For det første fordi de ikke har vært enige i den såkallte "passive linje" som denne regjering har ført; for det annet fordi den er bundet av interesser som kommunister ikke kan godta. Disse interessene ~~har~~ selvfølgelig ikke ^{sittet i} ~~endret~~ i den engelske regjeringens avhengighetsforhold til Sovjet, men kommunistene hevder at regjeringen Nygaardsvold, som har vært utenfor landet i over 4 år, som det står i den illegale, kommunistiske avis "Falke av. 1. 1945" har vært i stadig kontakt med norske industriledere, militære og andre som etter miljø og klasse er konservative og i en krisetid blir reaksjonære. Regjeringen ^{samarbeider} med folk som sitter med den økonomiske og politiske makt i de borgerlige demokratier hvor utbyttingen er aller sterkest i England og U.S.A. I dette selskap er den norske regjering en spurv i tranedans."

133

Hva angår den siste uttalelsen er det vanskelig ikke å være enig, ~~med Wilson~~. Det har lenge vært lett å forstå at regjeringen Nygaardsvold, som alle andre emigrantregjeringene i London, ikke har ~~helt~~ noen særlig betydning og heller ikke er særlig velsett i britiske og amerikanske regjeringsskretser. Vi har sett hvilken skjebne den polske emigrantregjering fikk, og eksemplene fra Belgien, og i en viss utstrekning også fra Frankrike, skulde ikke by på særlige lyse utsikter for de herrer emigranter etter en eventuell "befrielse". Det har sikkert ikke vært Nygaardsvolds mening at hans gjeninnsettelse ved makten i Norge etter "befrielsen" skulde måtte dekkes av engelske bajonetter slik som tilfellet har vært med Pierlot i Belgien. Han vilde da i tilfelle komme i samme situasjon som han hektisk har villet beskyldt Nasjonal Samling i Norge for, nemlig å bygge sin maktstilling utelukkende på en fremmed militærbesettelse, og det var vel ikke meningen?

Hva angår forholdene i Polen så har Sovjet blandet seg inn i disse på en måte som viser Stalins suverene forakt for alt som heter emigrantregjeringer. Den såkalte Lublin-komiteen som herjer i Polen er nemlig intet annet enn et rent G.P.U.-utvalg som i ett og alt tjener Moskvas interesser og som med Moskvas støtte avviser enhver innblanding fra emigranthold. I denne forbindelsen er det betegnende at man i England har oppgitt ethvert forsøk på å hevde et annet standpunkt. Denne Moskvas innstilling overfor emigrantene er også kommet tilsyne i et offisielt avisorgan i Sovjet hvor det åpent er sagt at ~~ingen~~ av de rømte regjeringer eller emigrerte statsoverhoder må gjøre regning med å komme tilbake til de land de gikk ut fra.

Når England i sin tid tok imot de forskjellige rømlinger, så mente det vel å kunne benytte dem for å lage vanskeligheter for tyskerne i de land som var besatt. Imidlertid later det til at emigrantregjeringene har lagt uoverkommelige vanskeligheter for sine egne verter. Riktignok har den britiske ~~amerikanske~~ regjering forsøkt å utnytte sine gjester på en effektiv måte. De bragte jo med seg fra sine respektive land forskjellige goder som finanskapitalens menn i London og New York kunde bruke. De fleste bragte med seg sine lands gullbeholdninger,

Det var ikke alle som nøyet seg med en bølge jord som kong Carol gjorde, og Håkon og Nygaardsvold tok med seg mesteparten av den norske flåten som de enten har forært bort til sine verter eller forpaktet bort på nær sagt ubestemt tid. No ser det imidlertid ut som ^{gullbehold-}ningene er sluppet opp og at emigrantene ikke kan utnyttas mere enn ~~hittil~~ ^{hittil} har vært, og da får de sanne det gamle ordsprog: "Der Mohr hat seine Pflicht getan, der Mohr kann gehen." De har fått ganske tydelig beskjed fra ledende britisk hold om at de er unødige individer som jo før jo heller bør innstille sin virksomhet eller iallfall opptre på en slik måte at de ikke blander seg inn i den engelske regjering og dens politikk. Det er vel en måned siden no at den kjente britiske radiokåser Vernon Bartlett i selyeste British Broadcasting hevdet at "de tvilsomme ~~emigranter~~ ^{emigranter} som har benevnelsen "de politiske emigranter" betød en alvorlig fare for enigheten mellom de allierte. Den britiske presse", sa Bartlett, "kan ikke utsette seg for politiske vansker for noen få politiske eventyreres skyld. Jo før vi bryter forbinnelse med dem, desto bedre."

Med det ser ikke ut til at de norske emigranter har oppgitt håpet enno. De har foretrukket den taktikk ikke å ta hverken det offisiøse organ i Moskva eller den britiske regjeringens ~~kringkastingstalerør~~ alvorlig. De klamrer seg til sine taburetter og prøver energisk å innbilde hverandre at de framleis betyr noe. Deres stilling kan neppe være særlig hyggelig. Heime i Norge har de en rekke grupper som i allfall er enig på ett punkt, nemlig at de ikke ønsker noen innblanning fra emigrantenes side i nyorganiseringen av Norge etter "befrielsen".

Der de no befinner seg er de å regne for gjester i et hus hvor de er uønsket som gjester bestandig er når de overskrider de vanlige normer for besøkestid. De forsøker å opprettholde en viss kontakt med Moskva. Kongen sender hilsningstelegram til Stalin i anledning oktoberrevolusjonen. Jeg kan ikke tenke meg annet enn at verdensrevolusjonens forkjemper har fått seg en god latter når han fikk hilsningstelegrammet fra ett av Europas ^{sakkende} kronede hoder i anledning en revolusjon som ifølge boken om det kommunistiske partis historie "knuste kapitalismen og opprettet proletariatets diktatur". Da er det mer naturlig at Nygaardsvold kunde hilse oktoberrevolusjonen, men revolusjonenes disipler her i Norge - de norske kommunistene - de bryr seg på sin side ikke særlig om kamerat Nygaardsvold mer. "Bladet "Alt for n

Norge" i mars 1944 sier ~~han~~ ^{at} "regjeringen Nygaardsvold og den politiske exilmyndighet har for- sømt det nødvendige stoffskifte i det politiske legeme og fører en politikk som er på siden av endringene som foregår i folket. ~~Den skal representere og lede~~", og ~~av~~ bedømmer forholdet mellom exil-regjeringen og mot- standsfronten her heime "som det mest tragiske og opp- rørende i den norske politiske og militære historie, en modig, lydig og kampvillig befolkning og en udælig og uansvarlig politisk og militær ledelse."

Forholdet mellom motstandsfronten her heime og exil-regjeringen, kommer forøvrig godt fram i en tale som Nygaardsvold holdt i London i begynnelsen av denne måned. Her holder han et alvorlig oppgjør med mot- standsgruppene heime som han beskylder for å fare med joks og fanteri og forfalskneri, og påstår at de har benyttet falsk underskrift på dokumenter som angivelig skulde stamme fra regjeringens kretser i London og at de bevisst forsøker å undergrave regjeringen Nygaardsvolds autoritet. Forholdet mellom utefront og heimefront later ikke til å være så idyllisk som Carl Joachim Hambro ga uttrykk for i sin nyttårstale der det heter at utefront og heimefront står enig og samlet og at det ikke ~~var~~ ^{er} noe tegn på splittelse eller divergenser mel- lom dem.

Hvordan er det så med denne regjeringen som - til tross for all motstand mot den - fremdeles misbruker Norges navn i sin virksomhet? Hvem er de disse spur- vene i verdenskampens tranedans, og med hvilken rett mener de å representere Norge utad? Husker jeg ikke feil så traff det norske Stortings presidentskap som- meren 1940, etter å ha gjort en henvendelse til exil- regjeringen hvor de anmodet den om å tre tilbake og bevege ekskongen til å abdisere, bestemmelse om å av- sette kongen og hans hus og erklære de fullmakter stor- tinget ga regjeringen Nygaardsvold 9. april for uvirk- some og erklære regjeringen Nygaardsvold avsatt. Hvis det skulde være noen som har glemt disse ting, kan jeg bare henvise til brevet til den norske legasjon i London fra stortingets presidentskap den 27. juni 1940 og Reichskommissars redegjørelse i sin tale 25. september samme år. Regjeringen Nygaardsvold er således ikke en gang en alminnelig exil-regjering som de øvrige av samme art som er eller har vært i London, men kan i

høyden være å betrakte som en komité som uten noe konstitusjonell grunnlag fortsatt har forsøkt å utøve den myndighet som forlengst er fratatt den.

Faktum er altså at denne komité ikke har noe grunnlag hverken i konstitusjonen eller i det norske folk som såant, at den ikke anerkjennes av dette folk og heller ikke godtas lenger av de krefter som til å begynne med holdt sin hånd over dem. Som bekjent faller ikke en spurv til jorden uten at Vår Herre vil det. Såvidt jeg kan skjønne ser det i dette tilfelle ut som at Vår Herre for lenge siden har bestemt seg for å la disse spurvene falle. ~~Da~~ ^{Da} man som kjent ikke skal skyte spurv med kanoner, skal jeg undlate å komme med enno flere beviser for exil-regjeringens hjelpsløshet.

Men det er som sagt flere spurver. De andre emigrantregjeringene og den behandling de har fått i London de få som er kommet tilbake til sine heimland, tyder ikke på at London er særlig innstilt på å yte dem noen støtte. Riktignok trådte England støttende til overfor Bierlot i Belgien og ~~fransk~~ ^{fransk} med tropper så lenge de fant det forsvarlig, men så lot de ham gå. Og forsåvidt støtter jo England fremdeles de Gaulle i Frankrike. Men når man fra ledende fransk hold henvender seg til London og beklager seg over at det franske folk fryser og sultet etter "befrielsen" og anmoder sine venner om hjelp, så svares det flott, ikke direkte fra den engelske regjering, men gjennom et av regjeringens talerør - avisen "Observer": "At franskmennene no sultet og fryser og lider av arbeidsløshet er ikke de alliertes feil. Det var maquisarene som ødela kommunikasjons- og forsyningsvesenet, og det har franskmennene selv skylden for." Og en slik uttalelse er jo ikke særlig opp untrende for de såkalte patrioter som i tillit til England har øvet sine sabotasjehandlingene i sine respektive land og som no må oppleve at Vår Herre - denne gang i Englands skikkelse - lar dem falle til jorden som spurver.

Men skal vi se enno videre på den verdenspolitiske tranedansen, så er det vel et spørsmål om ikke England selv når det kommer opp blant de virkelige store, blir ~~tilen~~ ^{tilen}. Det er tegn som tyder på at England ikke betyr særlig i forbundet mellom Amerika, England og Sovjet. Det har vært holdt konferanser mellom de ledende statsmenn fra de 3 land i Amerika og i Russland og et par

andre land, men hittil ikke i England. Churchill er blitt bebreidet at han reiser rundt slik for å snakke med sine kompanjonger, og det er blitt reist nærgående spørsmål til ham i Underhuset av den grunn, ~~for~~ Churchill har for en gangs skyld vært ærlig. Han har riktignok ikke bruket lignelsen om Muhammed og bjerget, men har i ethvertfall sagt at det har vært nødvendig for ham å reise rundt som ~~en~~ vandrende ~~xx~~trubadur som alltid har sunget den samme sang." Hvilken sang dette har vært, har han ikke tilkjennegitt, men det vil sannsynlig^{vis} gå over i historien som en-svanesang. Og, når den engelske konge innbyr president Roosevelt til gjeste~~r~~ London på heimtur fra en konferanse i Østen, så finner herr Roosevelt å måtte avslå innbydelsen. Hva han begrunner det med er forsåvidt likegyldig, men det er enestående i det britiske imperiums snart 400 årige besten at et statsoverhode har avslått en innbydelse fra imperiets hersker. Det låter i det hele tatt til å være en merkelig allianse som i øyeblikket er rettet mot Tyskland. Onkel Sam manøvrerer med sin jødiske kapital og deltar i krigen i Europa så lenge det er penger å tjene på det. Den røde, russiske bjørnen stamper sin egen veg, tungt og knusende og uten å bry seg om sine venner enn si høre på dem, og inniblant bjeffer den lille engelske bulldoggen iltert, men gad vite om ikke en annen lignelse kunde passe her, den om hunden i et spill~~er~~ kjegler.

Vi i Nasjonal Samling ~~xxx~~ gikk fra første stund av inn for den linje at vårt land og folk måtte holdes utenom den verdenspolitiske tranedansen. Når det ikke lyktes å vekke folket i tide ~~men~~ vi allikevel ble hvirvlet inn i verdensoppgjøret, så har vi sett det som vår oppgave å bringe vårt folk helskinnet ut av dansen. Krigsutviklingen er no så langt framskredet at enhver burde se hvilken sjangse de små folk har hvis de står splittet og uenig i denne tiden, og enhver burde også ha fått øynene opp for hvor lite de allierte stormaktene bryr seg om de små nasjonene som de har sagt seg å ville beskytte. I den kritiske tid vårt folk no går imøte, er det et spørsmål om liv og død for ~~oss~~ ^{folket} om hvilke konsekvenser ~~det~~ trekker av disse kjennsgjerninger. Makter vi no i siste time en samlet innsats mot dem som vil vårt lands undergang og som står imot en samlet folkereisning, ~~en~~ en norsk front, vil vi ^{kunde} komme helskinnet ut av tranedansen. Hvis folket ikke vlnor, men massen folket fortsetter sin veg som hittil, vil vi uvegerlig lide spurvenes skjebne.